

Naročnina listu: —
Celo leto . . . K 10—
Pol leta . . . „ 5—
Četrt leta . . . „ 2-50
Mesečno . . . „ 1—
Zunaj Avstrije: —
Celo leto . . . K 15—
Posamezne številke
:: 10 vinarjev. ::

STRAŽA

Inserati ali oznanila
se računijo po 12 vinarjev
od 6redne petitvrste: pri
večkratnih oznanilih velik
::: popust. :::
„Straža“ izhaja v pon-
deljek in petek popoldne.
Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravništvo: Maribor
Noroška ulica 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
vsak dan od 11.—12. ure dopold.

Svetovni vojni ples se začne.

Avstrija mobilizira. — Rusija mobilizira. — Nemčija mobilizira.
— Francija mobilizira. — Rumunija mobilizira. — Nizozemska
mobilizira. — Belgija mobilizira. — Svica mobilizira.

Rusija začne napadati.

Vsako uro prihajajo nova resna poročila. Dne 28. julija napove Avstrija Srbiji vojsko. Rusija odgovori na to, da odredi dne 30. julija splošno mobilizacijo. Vsled tega odredi tudi Avstrija dne 31. t. m. splošno mobilizacijo. In ker splošna mobilizacija Rusije ne pomeni vojaške pripravljenosti samo nasproti Avstriji, ampak tudi nasproti Nemčiji, odredi dne 1. avgusta tudi Nemčija splošno mobilizacijo. Obenem zahteva Nemčija od Rusije v 12 urah odgovora, zakaj mobilizira, a od Francije odgovora, kako se bo zadržala, ako izbruhne vojska tudi med Nemčijo in Rusijo. Rusija in Francija še nista odgovorili. Govorilo bo torej o orožju! Avstrija in naši zavezniki so pripravljeni.

Francija že brezdvomno na tihem mobilizira. Angleška se še vedno ni odločila in posreduje. Druge evropske države in državnice so že vse izjavile svoje stališče. Nekateri bodo ostale nepristranske, druge se hočejo udeležiti svetovnega vojnega plesa in so mobilizirale.

Avstrija odredi splošno mobilizacijo.

Presvitli cesar je glasom uradnega naznanila z dne 31. julija odredil splošno mobilizacijo vse armade, mornarice, deželne brambre in je vpoklical črno vojsko. Ta odredba Njega c. kr. apostolskega Velikanstva nima nobene sovražne namere, marveč je zaukazana iz previdnosti v svrhu potrebne obrambe naše države.

Rusija se oborožuje.

Uradno poročilo iz Berolina poroča, da je nemški poslanik iz Petrograda javil v Berlin, da je car ukazal splošno mobilizacijo ruske armade in mornarice. S tem je Rusija pokazala, da bo skušala zaprečiti kazni, ki jo je določila Avstrija Srbiji za umor našega prestolonaslednika. Skušala bo, a dosegla ne bo nič! Ruski car ima pač najmanj povoda, da ščiti umor članov vladarskih hiš, kajti celo njegovo življenje ni drugega, kakor nepretrgan strah pred napadalci in morilci!

Zakaj Rusija mobilizira?

Dne 1. avgusta. Rusija je v mobilizaciji! S tem je pokazala že svoje pravo lice. Izjavlja sicer, da njena mobilizacija nima sovražnih namenov. Toda ako se katera država vojskuje in njena soseda v tem času dela vojaške priprave, ki so očitno naperjene proti že vojskujoči državi, potem mora tudi prva država, v tem slučaju Avstro-Ogrska, poskrbeti za potrebno varstvo. Vsled tega se je odredila splošna mobilizacija.

Rusija nima nobenega zadostnega povoda, da se oborožuje proti nam. S tem se postavlja ob stran Srbije ter se ne more otresti očitanja, da odobruje vse, kar se je v Srbiji proti nam delalo, vse spletke, agitacije in hujskanja, ki so dosegla v sarajevskem umoru svoj višek ter nagnila našo državo, da z orožjem poseže vmes.

Rusija pravi, da nima sovražnih namenov in se le radi tega oborožuje, ker hoče Srbijo obvarovati, da ji Avstro-Ogrska ne vzame samostojnosti! To je odkrita hinavščina! Saj je vendar Avstrija ista država, ki se strogo drži svojega političnega gesla: „Balkan (balkanskim narodom)“ in ki je ravno zadnja leta dokazala, kako odkritosrečno ji je pri srcu neodvisnost balkanskih držav. A Rusija se vede zadnja leta, kakor da bi Srbija bila ruska pokrajina, katero sme poljubno izigravati proti naši državi. Ali ni naravnost grozovita obtožba za Rusijo, da je njen belgrajski poslanik, torej njen zastopnik, vedel že vnaprej za sarajevski umor ter ga odobral?

Avstro-Ogrska je in ostane najbolji miroljubna velesila v Evropi in nima nobenega sovraštva proti Rusiji; toda proti vsakojakim napadom se mora zavarovati in, sicer vsestransko in dobro zavarovati. Avstrija še danes hoče mir, in ako Rusija hoče isto, potem je svetovni mir ohranjen.

Vsekako je mogoče, da Rusija še v sedanjem trenutku res ne misli na svetovno vojsko in da hoče samo vročokrvnim ruskim političnim petelinom na zelo drag način povedati: Glejte, koliko poguma imam, čez Srbijo čujem vedno skrbno! Toda za nas je mobilizacija Rusije opomin, da smo pripravljeni. Samozavestna država ne more čakati, da jo spseda preseneti, ampak se mora pravočasno pripraviti za vse slučaje. In za to je znamenje očetovske skrbi za državo, ako je naš cesar zaukazal splošno mobilizacijo. S tem še ni rečeno, da vojska med Rusijo in Avstrijo mora izbruhniti.

Nemčija zahteva od Rusije pojasnila.

Berolin, 31. julija.

Nemški vladni list „Norddeutsche Allgemeine Zeitung“ piše dne 31. julija:

„Ruski car je izrekel željo, naj bi nemški cesar posređoval, da bi se zabranila svetovna vojska. A med tem posređovanjem je ruska vlada odredila splošno mobilizacijo ruske armade. Nemška vlada je danes naznanila v Petrograd, da bo tudi Nemčija mobilizirala svojo armado, ako Rusija tekom dvanajstih ur ne ustavi svojih vojnih priprav in ako o svojem postopanju ne da zanesljivega pojasnila. — Istočasno je vprašala Nemčija tudi francosko vlado, kako se bo Francija zadržala v slučaju nemško-ruske vojske.“

Neodkritosrečni ruski car.

Nemški listi objavljajo brzoglave med obema vladarjema doslovno. Iz brzoglavosti spozna lahko že

vsako, kako neodkrito je ravnal ruski car nasproti nemškemu cesarju. Ruski car je pripravil že vse za mobilizacijo, ko si je naenkrat zmislil ter dne 29. julija prosil nemškega cesarja za posređovanje. Delal se je jako miroljubnega. Ko je bilo vse pripravljeno, odredil je tudi mobilizacijo. A pri nemškem cesarju še je istočasno dalje prosjačil za posređovanje. Radi tega postopanja vlada povsod veliko ogorčenje.

Razvoj je bil ta-le: Dne 29. julija je došel brzoglav od carja na nemškega cesarja, v katerem prosi car, da mu Viljem pomaga v tem resnem trenutku; prosi ga, da bi se preprečila evropska vojska; naj posebno stori vse, da zavezništva Avstrija ne gre predaleč. Še isti dan odgovori cesar Viljem carju, da prevzame z veseljem posređovanje, kar se je tudi zgodilo.

Med tem pa se je že uradno naznanilo, da — Rusija deloma mobilizira. Nemški cesar takoj brzoglavno opozori carja, da vsled delne mobilizacije Ruske (proti Avstriji) ni upati vspešnega posređovanja. Vendar so se v kljub temu pogajanja na Dunaju od strani Nemčije nadaljevala. Toda med tem časom pride novo poročilo. Iz Rusije se je uradno naznanila mobilizacija cele ruske armade in mornarice (proti Avstriji in Nemčiji). Sedaj je cesar Viljem zopet brzoglavil carju in zlasti povdarjal, da ga car izziva in sili k odporu. On (Viljem) je storil vse, samo da bi preprečil svetovno vojsko in splošno gorje; zato ne nosi nobene odgovornosti. Evropski mir se zamore ohraniti le, če preneha Rusija ogroževati Nemčijo in Avstro-Ogrsko.

Jasno je torej: Med tem časom, ko je nemška vlada na prošnjo carja posređovala, je Rusija mobilizirala in obrnila vse svoje vojne moči na suhem in na morju tudi proti Nemčiji. Nemški cesar je bil torej prevarjen od ruske strani na neverjeten način. Zato je dal takoj primeren odgovor in dne 1. avgusta popoldne ob 5. uri odredil splošno mobilizacijo. Vsa Nemška je poklicana pod orožje!

Svetovna vojska blizu . . .

Nemški cesar je v soboto dne 1. avgusta ob 5. uri pop. odredil splošno mobilizacijo. Ako izbruhne vojska, bo nemški državni zbor sklican za jutri, torek dne 4. avgusta. Seja se bo vršila v Berolinu v cesarskem gradu ob 1. uri popoldne. Cesarjevo povelje, da se skliče državni zbor, še ni izdano.

Ako bo svetovna vojska, potem je njen začetek blizu. Niti dnevi nas ne ločijo več od strašnega začetka.

Rusija ne odgovori, ampak začne streljati.

Najnovejša poročila.

Dne 2. avgusta.

Iz Berolina se poroča: Ko je semkaj došla vest o splošni ruski mobilizaciji, je dobil nemški poslanik

v Petrogradu ukaz, da pozove rusko vlado, naj ustavi mobilizacijo proti nam in naši zaveznici in nam o tem v 12 urah poroča.

Ta ukaz se je izvršil, kakor poroča poslanik, v noči od 31. julija do 1. avgusta o polnoči. Rusija ni odgovorila, čeprav se je doznalo, da brzojavne zveze med Petrogradom in Berlinom niso pokvarjene ali pretrgane. Pač pa je dobil nemški generalni štab več raj, dne 2. avgusta ob 4. uri zjutraj poročilo, da je ruska mejna patrulja začela streljati na nemško. Napad je nemška patrulja odbila, dva moža sta lahko ranjena. Za izgubo Rusov se ne ve. Rusija je torej začela vojsko...

Pomenljive besede nemškega cesarja Viljema.

V Berlinu se vršijo dan na dan velikanski obhodi ljudstva, ki z navdušenjem kliče na boj za Avstrijo. Predvčerajšnjim se je prikazal množici cesar Viljem s cesarico in princem Adalbertom. Ljudstvo je cesarja gromovito pozdravljalo, tako da je bil še prisiljen, spregovoriti nekaj besed. Dejal je: „Težki časi so napočili za Nemčijo. Zavidneži nas silijo povsod k pravični obrambi. Stiska se nam meč v roko. Če se v zadnjem trenutku ne posreči mojim prizadevanjem, da bi prišli nasprotniki k pameti in ohranili mir, upam, da bomo z božjo pomočjo vihli meč tako, da ga bomo vtaknili s častjo zopet v nožnico. Velikanske žrtve bi zahtevala vojska od nemškega ljudstva. Toda pokazali bi sovražnikom, kaj se pravi napadati Nemčijo. Priporočam vas Bogu. Idite v cerkve, pokleknite pred Bogom in prosite ga pomoči za našo vrlo armado!“

Zbrana množica je na to bila kakor elektrizirana navdušenja ter je v enomer pela domoljubne pesmi.

Na ruskih obalah so vgasnili vse svetilnike.

Ruska vlada je prepovedala zasebnim lažijam vožnjo po Vzhodnem morju. Morske svetilnike so že vse vgasnili. Ravno tako so vgasnili vse luči v Črnem morju. V pristanišče Sebastopol ne sme nobena tuja ladja.

Vojna moč Nemčije, Francije in Rusije.

Nemčija ima okrog 4.200.000 izvežbanih vojakov na razpolago. Za čas vojske lahko postavi Nemčija na bojno polje: eno armado prve vrste, obstoječo iz 25 armadnih zborov (50 infanterijskih divizij), 11 kavalerijskih divizij in najmanj 25 rezervnih divizij in skupni moči 1.700.000 mož. Deželna bramba (armada druge vrste) lahko postavi na bojno polje 1.800.000 mož, tako da razpolagata obe armadi z bojno silo 3.500.000 mož. Črna vojna obsega 4.500.000 mož, od kojih je kakih 600.000 mož vojaško izvežbanih. Nadomestna rezerva šteje skupno okroglo 830.000 mož, od katerih jih je vojaško izvežbanih 350.000 mož.

Vojna sila Francije šteje okroglo 5.500.000 izvežbanih vojakov. Francoska armada prve vrste z rezervami vred šteje 1.600.000 mož. Armada prve vrste obstoji iz 21 korov (43 divizij), 20 rezervnih divizij in 10 kavalerijskih divizij.

Vojna sila Rusije je sledeče preračunjena: Glavna in rezervna armada 3.700.000; armada druge vrste 2.600.000 in armada tretje vrste (črna vojska) 1.140.000 mož. Rusija bi po teh računih lahko v slučaju vojske postavila na bojišče 7.700.000 mož, od katerih je v Evropi kakih 4.000.000 izvežbanih vojakov.

Armada prve vrste se vrsti v 30 korov (59 infanterijskih divizij), 38 rezervnih divizij in 32 kavalerijskih divizij. Ruska armada v Evropi (brez Kavkaza) se deli v 7 vojaških okrožij in sicer: Petrograd, Vilna, Varsava, Kiev, Odesa, Moskva in Kazan (vzhodno od Moskve).

Korna poveljstva so v sledečih mestih: v Petrogradu (3), Helsingforsu na Finskem, Vilni, Grodnu, Minsku, Rigi, Varšavi (2), Bjelostoku, Lublinu, Brestu, Litovski, Kijevu (2), Čarkovu, Rovni, Vinici, Odesi, Simferopolu, Moskvi (2), Voronežu, Smolenskem, Kazanu in Samari.

Evropa mobilizira.

Španski uradni listi piše: „Vlada izjavlja, da bode ravnala Španija v slučaju mednarodnega spora popolnoma nepristransko. Vse druge vesti so neresnične.“

Francoski ministrski svet se vsak dan sestaja. Toda kaj sklepa, o tem vlada tajnost. Le toliko poroča za javnost, da je za varnost francoskih mej dobro preskrbljeno. Da bi bila splošna mobilizacija, tega še ni slišati.

Nizozemska kraljica Viljemina je izdala oklic, ki naglašja vojno nevarnost in odredi mobilizacijo armade.

Soseda Nizozemske, Belgija, je tudi odredila mobilizacijo, da si zavaruje svoje meje.

Švicarski zvezni svet je sklenil dne 1. t. m. splošno mobilizacijo švicarske armade. Za dne 10. avgusta sklicuje zvezni svet zborovanje zastopnikov posameznih švicarskih okrajev, da se določi, kako hoče Švica čuvati svojo neodvisnost in nepristransko. Izvolil se bo na tem zborovanju tudi general, ki bo poveljeval švicarski zvezni armadi; določeval

lo se bo ob enem, ali se izdajo novi bankovci po 5 frankov.

Španija, Danska, Švedska in Norveška ostanejo nepristranske.

Dansko ministrstvo za zunanje zadeve naznaja dne 1. avgusta: Ker je med Avstrijo in Srbijo izbruhnila vojska, je sklenila vlada danske kraljevine, da bo ob času vojske ostala nepristranska. — Tudi Švedska in Norveška ste izjavili, da ostaneta nepristranski. Toda koliko je vsem tem izjavam zupati, je danes pač težko reči. Pred par dnevi se je pisalo, da n. pr. Švedska komaj čaka priložnosti, da bi se maščevala nad Rusijo, ki ji je svoječasno odvzela Finsko.

Japonci prihajajo.

Japonski list „Nishi-Nishi“ piše: „Japonska mora morebitne težave Rusije na vsak način izrabiti, da se uredi mandžurijsko-mongolsko vprašanje. Dne 31. julija se je vršil v Tokio daljši japonski ministrski svet.“

Japonci nameravajo torej v slučaju, da stoji Rusija s kako sosedno državo v vojsko, napasti Rusijo za hrbtom in se na ta način okoristiti. Spominjamo se še zadnje rusko-japonske vojske, v kateri je vrgla Rusija celo svojo armado nad Japonce. Ves svet je bil prepričan, da je prišel za Japonce sodni dan. Toda pokazala se je moč malega naroda nasproti velikanu Rusu, ki je grozovito podlegel s celotno armado in z velikansko mornarico. Kakor vse kaže, bodo Japonci izrabili sedanjí položaj in poplašali Rusu, kar se zasluži za vznemirjanje vseh narodov. Skoro gotovo je, da bodo doživeli Rusi, ki se po nepotrebnem vtikavajo v spor Avstro-Ogrske s Srbijo, mogoče še hujše poraze, kakor v vojski z Japonci.

Se nekaj o Japoncih.

Japonska se še dosedaj ni izjavila, da bo v slučaju svetovne vojske ostala nepristranska. To se razlaga v tem smislu, da bo ob ugodnem času napadla Rusijo za hrbtom in zahtevala od nje v Aziji rusko zemljo. Japonsko ljudstvo je prijaznega mišljenja napram Avstriji in Nemčiji. Japonski vojaški krogi sodijo, da sta avstrijska in nemška armada najboljši armadi v Evropi. Rusija se je pač mnogo naučila v vojski z Japonci, je marsikaj izboljšala, toda na višku njena armada ni. Japonci spremljajo sedaj naše vojne zastave z najboljšimi željami.

Zakaj Nizozemska mobilizira.

Če Nemčija mobilizira, se smatra, da bo tudi Anglija mobilizirala armado in vojno mornarico. Če bi se tedaj poostiril položaj tako, da bi prišlo med tema narodoma do vojske, tedaj je dolžnost Nizozemske, da je pripravljena za vse slučaje. Pred vsem je mogoč slučaj, da bi Anglija hotela izkreati čete ob obrežju Nizozemske in skušala prodirati skozi Nizozemsko. To se pa mora zabraniti. Nizozemska hoče s tem dokazati Nemčiji, da jej proti tej strani ni treba ukreniti nobenih posebnih varnostnih odredb, marveč da je Nizozemska iz lastne moči v stanju, da stori to sama. To je vzrok mobilizacije, ki pa nima nobenega napadalnega namena. Nizozemska je že izrekla svojo nepristransko in bo v slučaju kakih nadaljnjih zapletljajev, to se pravi, če bi druge velesile posegle v avstrijsko-srbski spor, ponovila to izjavo. — Ravno isti, oziroma slični vzroki, so tudi za mobilizacijo Belgije merodajni.

Zadržanje Rumunije.

Rumunski uradni list „Independance Roumaine“ poroča: Dolžnost Rumunije je, ker ni mogla zabraniti spora med Avstro-Ogrsko in Srbijo, da se sedaj vzdržuje vsake izjave, ki bi bila neprimerna časti in v protislovju z lastnimi težnjami in s prijateljskimi razmerami do držav. Po slovenskem se to pravi, da Rumunija noče na nobeno stran pokazati svojih kart. S tem je položaj le še bolj zamotan.

Nemški cesar in ruski car pišeta rumunskemu kralju.

Velike važnosti je, na katero stran se bo nagnila Rumunija, ko se začne veliki vojni ples. Zato nas ni prav nič presenetilo poročilo rumunskega lista „Adeverula“, ki pravi, da je prejel kralj Karol lastnoročni pismi od cesarja Viljema in cesarja Nikolaja. Cesar Viljem je povdarjal dobro prijateljstvo, ki je dosedaj vladalo med Rumunijo in Nemčijo.

Bolgarija se še ne vmešava.

Bolgarski poslanik v Atenah je javil uradno v imenu svoje vlade grškemu zunanjemu ministru dr. Strejtu, da se bo Bolgarska zadržala v vojski med Avstrijo in Srbijo popolnoma nepristransko. To se je vedelo že prej, a se je sedaj torej tudi uradno potrdilo. Kakor hitro pa bo posegla v avstrijsko-srbski spor še katera druga država, bo seveda tudi Bolgarska nehala biti nepristranska.

Črnogorci v škrlpetih.

Nobena država ni menda v takšni zagati, kakor je Črnagora. Kralj Nikita bi se rad izmuzal iz težavnega položaja, toda ministrski svet deluje za po-

polno spoštitev s Srbijo. Nikita je bolan, prestolonaslednik Danilo je v inozemstvu, princ Mirko je pa srbski general. Kakor vedno, trpi dežela zlasti sedaj na pomanjkanju denarja, pred vsem živili, ker je meja proti Avstriji popolnoma zaprta. Govori se, da je odredil vojni minister Vukotič vojno oborožbo Lovčena, kjer je zbranih 10.000 mož. V armadi in med ljudstvom vlada naravnost obupnost, ker razsaja davica, tifus in celo malarija. Zdravnikov imajo v celi deželi le 17. Bližajo se za kralja Nikita, ki se je na slepo zvezal s Srbijo, hudi časi.

Turčija preži v ozadju.

Povsod gledajo z zanimanjem na gibanje ljudstva v Turčiji. Tako mirno ne bode Turek opazoval dogodke na jugu, ki se pozabil hudih udarcev, katere mu je zadala balkanska vojska. Toliko je gotovo, da je Turčija vedno v zadnjem času bila odkrita prijateljica Avstro-Ogrske; visoki turški dostojanstvenik se je izrazil še pred par dnevi, da smatra Turčija Avstrijo celo za svojega zaveznika, ker gre proti njihovim najhujšim sovražnikom, Srbom in Grkom, v boj. Turki odobravajo splošno odločen korak naše monarhije. Zato se morajo tudi pripraviti, če bi prišlo do resnega spora. Grčija je zavezana po pogodbah, da pošlje Srbiji 100.000 mož na pomoč. Če pride do tega, tako je naglašal turški državnik, potem postanemo mi Turki naravnost zavezniki Avstro-Ogrske in bomo varovali svoje težnje napram Grški in Srbiji. Turčija upa, da doseže v tem slučaju za se velike koristi in pridobi zopet, kar je izgubila vsled sklenjenega miru v Bukareštu. Ljudstvo sili naravnost v boj in zahteva maščevanje; splošnemu razpoloženju ljudstva se ne bode zamogla vlada odtegniti. Listi pišejo bojevito in zahtevajo od vlade, da mora takoj staviti Srbiji ultimatum (zadnjo besedo), če noče ta prostovoljno spremeniti mirovnih določb v Bukareštu. Najnovejša poročila že tudi javljajo, da so odjale vse turške torpedovke pod vodstvom admiralja Limpes-paše iz Bospora proti jugu med otok Egejskega morja, kjer so se svoj čas najbolj šopirile grške ladje. Iz teh podatkov lahko vidimo, da se Turčija jako zanima za sedanje spore.

Anglija je nevoljna.

Angleška vlada je izvedela za mobilizacijo Rusije še-le iz Nemčije. Ker je Anglija stala dosedaj z Rusijo v tesnem prijateljskem razmerju, jo je to preziranje neljubo dirnilo. Zato se tudi že sliši, da bo Anglija ostala v svetovni vojski nepristranska. Ako se to res zgodi, potem bosta Avstrija in Nemčija prav lahko premagali svoje sovražnike. A tudi, če poseže Anglija v prid Rusiji v vojsko, ne bo na suhem nobene spremembe, ker je angleška armada mala in nerabna. Pač pa bi v tem slučaju izbruhnila tudi splošna vojska na morju. Dosedaj še Anglija vedno nepristransko čaka in posreduje.

Angleška še noče pokazati barve.

List „Westminster Gazette“ povdarja, da angleški državnik Grey še vedno posreduje za mir, toda nikdo ne more reči, kako se bodo stvari razvijale in kaka dolžnost še čaka Angleško v tem tednu.

Brez dvoma se pojavijo lahko razlogi, iz katerih bi Angleška ne mogla mirno in neudeležena opazovati evropski spor. List povdarja, da mora Angleška uvaževati svoje pravice zlasti radi varnosti v Indiji in prekmorskih posestev.

Z avstrijsko-srbskega bojišča.

Dne 28. julija (torek) je Avstrija napovedala Srbiji vojsko. Dne 29. julija (sreda) so hoteli Srbi spustiti savski most med Belgradom in Zemunom v zrak, a se jim ni popolnoma posrečilo. Naši streljajo na Srbe, ki se umaknejo. Pri Progerju, avstrijski vasi blizu Zemuna, je hotela neka srbska četa priti čez reko Donavo na avstrijska tla, a so jo naše predstraže prepodile. V noči od srede (29. julija) na četrtek (dne 30. julija) se je zopet vršil boj za savski most. V boj so hrabro posegle tudi naše donavske ladje. Srbom se tudi tokrat ni posrečilo, popolnoma porušiti mostu. Naši topovi so razrušili poslopje carinskega urada v Belgradu ter spustili belgrajsko smodnišnico v zrak.

Našim sprednjim četam se je posrečilo ob bosansko-srbski meji preriti se do glavne struje reke Drine. Na avstrijski strani je 1 mož mrtev, na srbski strani kakih 10 mož mrtvih.

To je glavno, za kar se je do danes, dne 3. avgusta, izvedelo z avstrijsko-srbskega bojišča.

Spopad pri Klotjevacu.

Dne 31. julija.

Včeraj je četa naših izbornih obmejnih lovcev odbila napad množestvilnejših Srbov pri Klotjevacu, ne da bi imela kako izgubo. Srbi pa so izgubili 1 častnika in 22 mož.

Junaški čin.

Dne 30. julija.

Obmejna lovca Jožef Hluzek in Iv. Sin iz Moravskega sta v četrtek, dne 30. julija, ob srednji Drini med sovražnim ognjem preplavala naraslo reko in sta na nasprotni strani uničila srbsko telefonsko zvezo in s tem napravila čin, ki zasluži, da se ga zabeleži v knjigo avstrijskih junakov.

Srbija na Balkanu zapuščena.

Na Balkanu se nihče ne gane za Srbo. Črna gora je sicer mobilizirala, a ne upa začeti sovražnosti nasproti nam. Grčija se je izrekla za nepristransko. To je storila grška vlada, a grško časopisje že hujska, naj zahteva Grčija v Macedoniji Monastir, ker je baje izključeno, da bi mogla Srbija obdržati v Macedoniji pridobljene okraje. Rumunija, čeravno je mobilizirana, še je tudi nepristranska in ne gane niti z mezinem, da bi pomagala Srbiji. Kako je z Bolgarijo, je znano. Pravi, da bo ostala nepristranska, a vendar že rožlja z orožjem. V celi Bolgariji prevladuje vojno razpoloženje. V seji ministrskega sveta je poročal vojni minister o stanju armade in izjavil, da je bolgarska armada zopet docela urejena ter pripravljena, da udari. Značilno za bolgarsko ljubezen do Srbije je tudi to. Srbski poslanik v Sofiji je nujno zaprosil, ko se je vrnil iz Niša, za avdienco pri bolgarskem ministrskem predsedniku. A ta ga je pustil 3 dni čakati in ko ga je sprejel, se je vedel skrajno mrzlo. Avdienca je trajala le 10 minut.

Veliki nered na Srbskem.

Iz Petrovaradina se poroča, da se je tam prijavilo 8000 dezertarjev iz Srbije. Spravili so jih v Komorn in v Arač.

V celi Srbiji je proglašeno vojno stanje. Vlada prosi deželo, naj zaupa v armado. Med kmečkim ljudstvom vlada velikanski strah in strašna zmešnjava. Vse je vznemirjeno in razburjeno.

Srbi so svoje izgube v obeh balkanskih vojskah nadomestili s tem, da so v svojo vojsko uvrstili može in mladeniče iz novo osvojenih pokrajin. A med temi novimi srbskimi vojakmi je velika večina (skoro štiri petine) nesrbskih narodnosti, ki so Srbom in Srbiji skrajno sovražne. Bolgarski Macedonci v srbski vojski so bili toliko pogumni, da so svoje bolgarsko domoljubje očitno kazali ter so se mnogi celo branili priseči. Lahko se reče, da je v sedanji srbski vojski do 50.000 nezanesljivih, Srbiji sovražnega moštva. To moštvo komaj čaka prilike, da bi zamoglo dezertirati ali pa Srbom pripraviti še druge neprijetnosti.

Albanci, ki so pobegnili iz Nove Srbije v Albanijo, ker so jih Srbi grozovito stiskali, se pripravljajo, da vpadejo v srbsko ozemlje in se maščujejo. Znani albanski četaš Isa Boljetinac navdušuje ljudi k vstaji in zbira nezadovoljneže. Pravijo, da bodo zbrali do 3000 mož.

Obstreljevanje Belgrada.

Dunajski list „Neue Freie Presse“ priobčuje o dogodkih v noči od srede na četrtek izvirni dopis iz Zemuna, ki je dobil tudi uradno dovoljenje, da se sme priobčiti:

Vse kaže, da bomó doživeli hudo noč. V Zemunu so vse luči ugašene. Voz, ki se pomika z vojaško stražo na kolodvor, mora na povelje ugasniti svoje svetilke. Tudi Belgrad je brez luči, ki sicer tako prijazno svetijo k nam. Vse mesto je zavito v temo, samo na obrežju gorijo v dveh vrstah svetilke, ki se odsvitajo v temni Donavi. Tiho je postalo, vse tiho. Samo na kolodvoru sopiha lokomotiva, ki bi naj vlak odpeljala v Novisad.

Ob bregu stoji mnogoštevilno ljudstvo, odrasli in otroci, ki tajno medseboj šepetajo in pričakujejo prihod monitorjev. Če pridejo monitorji, je znamenje, da se bo boj ponovil. Malo prej še smo gledali vroč boj.

Ze rano popoldne so imele naše težke baterije artilerijski dvoboj s srbskimi baterijami, ki so bile postavljene pri Banjici, 5 kilometrov južno od Belgrada.

Deset minut pred 8. uro zvečer se je začelo pri mostu ob Savi, ravno ko se je menjala naša predstraža, močno streljati iz pušk. Kaj je bilo? Avstro-ogrski aeroplan (zrakoplovni stroj), ki je prišel v smeri od Novisada, je plaval nad srbskimi postojankami in jih obsvetljeval. Kakor sveteča se vojaška tica je krožil visoko nad sovražnikom in je dajal našim topovom smer in cilj za streljanje.

Ob tem času se pridružijo puškam naši havbici. Njih ogenj, ki so ga bljuvali z občudovanja vredno natančnostjo, je kmalu prisilil nasprotno artilerijo, da je utihnila.

Kmalu potihne bojno gromenje.

Sedaj smo odšli na slabo razsvetljen kolodvor ter čakali nadaljnjih dogodkov. Proti 11. uri ponoči so začeli monitorji metati luč. En monitor je zavozil v Savo in obstal čisto ob bregu Save. Njegove napol sveteče svetilke so modrikasto oasvitalo na nas. Dolgo se ni nič ganilo na monitorjih. Naenkrat pa de z enega strel. Čisto natančno se vidi, kako so granate vdarile v spodnji del srbskih utrd v sav-

sko-donavskem kotu, na severnem robu Belgrada. A kmalu se zasveti drugi in tretji strel. V Savi zasidrani monitor pa je metal luč doli do mesta.

Naenkrat je opaziti ob mostu živahno gibanje. V tem hipu začnejo naši podonavski čolni in ob bregu postavljene strojne puške brzo streljati. Smrtonosne kroglice pošiljajo v četo nasprotnikov, ki so jo obsvetljevali metalci luči, da so kroglice zagotovo našle svoj cilj. Nekoliko časa se vedejo Srbi, kakor da bi se hoteli ustaviti na nasprotnem bregu in pa nam odgovarjati. Toda naše strojne puške naredijo v njihovih vrstah kmalu velike vrzeli in ker so začeli naši havbici sodelovati, so kmalu zbežali s svojih postojank. Srbske izgube so jako velike; na bojišču so pustili mnogo mrtvih in ranjenih.

Boj na mostu, ki je bil istotako težak kot kratak, utihne. Luči monitorjev ugasnejo. Ladje, ki so se gibale kot ponočne sence, se potopijo v popolno temoto.

Čez nekoliko časa se zopet kakor zbliska; monitorji tipajo po sovražnem pobočju.

Toda Srbi so po prvem naskoku, ki so ga naredili, imeli očitno dovolj. Njih poskus, most popolnoma razdreti, je bil krvavo odbit.

Naše čete se drže nad vso hvalo imenitno. Več kot 24 ur so stale v ognju in vsa prizadevanja Srbov, polastiti se mosta, so se izjalovila ob njih vrlini in čuječnosti.

Posebno se je odlikovala mala posadka finančne stražnice Burma tik Malega Vojnega Otoka, ki leži nasproti belgrajskemu pobočju in je vsled poudarjenega njega zveza z ogrskim bregom pretrgana. Ta posadka je morala vzdržati glavni napad sovražnih čet, ki so bile na ladjah ob belgrajskem pobočju. Ko se je zmračilo in so posadko izmenili, so marširali junaki posadke v svoje bivališče, kakor da bi prišli iz vežbališča.

Proti 1. uri ponoči se je vnel nov boj na Savinem mostu, v katerega so naši havbici krepko posegli. Edenajst šrapnelov se je ustretilo proti srbskim četam. V temni noči se je razločno videla pot strelav in se je čulo, kako so se razpočili. Monitorji, ki so bili v bližini Velikega Vojnega Otoka, so streljali na mestni vrt v Topšiderju na jugovzhodni strani mesta Belgrada.

Proti 2. uri ponoči se je začelo močno streljanje pušk, ki je po petih minutah zopet prenehalo.

Ob 11. uri je korakala v Zemun nazaj kompanija, ki je bila kot predstraža postavljena k Savinemu mostu in je stala v ognju polnih 24 ur. Obrst brigadir, ki je pričakal kompanijo pred vratmi vojašnice, je imel na hrabre vojake, ki so bili kot prve čete avstro-ogrskje armade v ognju, kratek, podžigajoč nagovor. Pohvalil jih je za njih vstrajnost in pogum. Moštvo je poslušalo z lesketajočimi očmi in nihče ni kazal sledu utrujenosti. Po oberstovem govoru je kompanija marširala s krepkim korakom naprej v bivališče.

Strašno poročilo.

Ruski poslanik vedel za prestolonaslednikov umor.

O smrti ruskega poslanika v Belgradu, Hartviga, se še poroča od dobro poučene strani: Splošno se je z začudenjem opazilo, da se ruski poslanik v Belgradu, Hartvig, ni udeležil sv. maše-zadušnice za umorjenim prestolonaslednikom Franc Ferdinandom. Ko se je avstrijski poslanik baron Giesl vrnil v Belgrad, ga je Hartvig prosil za sprejem, da se opraviči glede očitjanja, da se namenoma ni hotel udeležiti maše-zadušnice. Hartvig je v pogovoru z Gieslom odločno povdarjal, da je prisostvoval maši-zadušnici in da je ob tej priliki imel pripet veliki križ Franc Jožefovega reda, na katerega je bil baje posebno ponosen. Baron Giesl je mirno poslušal, ko se je Hartvig razburljivo zagovarjal in mu je nato hladno odgovoril: „Prevzvišenost, ako mislite, da me boste z Vašimi smešnimi izgovori prevarali, se motite.“

V tem trenutku je potegnil Giesl iz žepa pismo Hartvigovo, v katerem mu je z njegovim lastnoročnim imenom jasno in neizpodbitno dokazal, da je že poprej dobro vedel za sarajevski umor in njegove vzroke. Hartvig je bil s tem tako hudo zadet, da je skočil pokoncu in je v zavesti, da se mu je dokazala krivda, se zvrnil vznak, zadet od srčne kapi. Da se naš poslanik na vse strani zavaruje, so se shranili vsi predmeti, ki so bili v Hartvigovi bližini, med temi tudi ostanki onih dveh cigaret, kateri je Hartvig pokadil pri baronu Gieslu. Hartvig je namreč prosil Giesla, ko je prišel k njemu, če bi smel kaditi svoje cigarete, kar mu je Giesl tudi dovolil. Nadalje se je tudi po zaupniku potrdilo, da poslanik Hartvig pri baronu Gieslu ni ničesar zavžil.

V Nišu huda prede.

„Südslawische Korrespondenz“ javlja iz Sofije sledeče poročilo iz Niša: Za pondeljek tu sem sklicana izvanredna seja skupščine se tega dne ni mogla vršiti, ker večina poslancev vsled mobilizacije ni mogla priti pravočasno v Niš in se vsled tega ni mogla doseči sklepčnost. Ministrski predsednik Pašić in vsi člani kabineta z uradništvom vred so tukaj. Svoje pisarne imajo deloma v starem konaku, katerega so zgradili Obrenovići, deloma v zasebnih hišah. Tuji poslaniki, med temi tudi nemški poslanik pl. Griesinger, so za silo nastanjeni v tukajšnjih hotelih. Pričakujejo prihod prestolonaslednika princa

Aleksandra in kralja Petra. V Nišu ni skoraj prav nobenih poročil o dogodkih v inozemstvu, ker je pretrgana brzojavna in telefonična zveza. Večina belgrajskih listov se pripravlja na odhod v Niš. Tudi uradni list „Srpske Novine“ bodo izdajali v Nišu. Belgrajske banke so tukaj zopet začele poslovati. Vsled prihoda toliko ljudi so cene stanovanj in živil postale neverjetno visoke. Bolgarski poslanik javlja brzojavno od meje, da je tačas brez stanovanja in da stanuje s svojim uradniškim osobjem v nekem železniškem vozu na kolodvoru v Nišu. Poslanik je zajedno naročil, da mu dpošljejo konzerv, ker primanjkuje v Nišu živeža.

Neka druga vest pravi, da je došel v Niš princ Pavel. Princ Jurij je po enodnevnem bivanju v Nišu odpotoval k svojemu polku.

S posebnim ukazom je proglasil kralj Peter mesto Niš kot novo srbsko prestolnico.

Hrvati so smeli prvi streljati.

„Neue Freie Presse“ poroča iz Zemuna: Na podonavskih monitorjih je vzbudila vest o napovedi vojne Srbiji med vojaštvom nepopisno navdušenje. Vskliki na boj kar niso hoteli ponehati. Oficirji so pozivljali vojaštvo na boj v madžarskih govorih, a hrvatske vojake pa je doletela časa, da so smeli pričeti prvi streljati.

Belgrajske utrdbe.

Belgrajske utrdbe so sicer zelo zastarele, vendar pa imajo še zmiraj nekaj odporne sile. Po večini so še iz časa avstrijskega gospodstva v letih 1718 do 1739 in obstoje iz zgornje in spodnje trdnjave. Gornja trdnjava leži nasproti Vojnemu otoku na 50 m visoki apnenčevi planoti, ki pada proti savski strani strmo navzdol. Ob vznožju te planote, na bregu Dorazpadla spodnja trdnjava. Utrdbe so bile nedavno nave in Save, ki se tu stekata, leži sedaj popolnoma preskrbljene s topovi.

Cesar zaupa armadi.

Ko se je peljal cesar iz Išla na Dunaj, ga je na kolodvoru v Lincu pozdravil častniški zbor. Cesar se je od častnikov zelo pristrčno poslovil ter rekel: „Zelo me veseli, videti tu gospode, in v tej resni uri rečem, da zaupam na mišljenje, na hrabrost in na strajnost armade.“

Prestolonaslednik pozdravlja vojaštvo.

Včeraj, dne 2. avgusta, je dospel prestolonaslednik Karl Franc Jožef s svojo soprogo v Budimpešto, da na povelje cesarjevo izroči v vojsko odhajajočemu vojaštvu cesarjeve pozdrave, a budimpeštanskemu meščanstvu da se zahvali za domoljubno navdušenje s katerim je sprejelo napoved vojske. Razume se, da je Budimpešt jako slovesno sprejel prestolonaslednika.

Dne 1. avgusta pa je imel prestolonaslednik v Dunajskem Novem Mestu na kadete, ki so bili nena doma imenovani poročnikom, krasen nagovor, v katerem je rekel: Ko se je pred tremi dnevi Njegovo Veličanstvo naš premilostni cesar poslovil v Lincu od vojaštva, je rekel: „Zidam in zaupam na svojo armado!“ Te besede našega najvišjega vojnega poveljnika nas vse navdušujejo s ponosom. Obetamo in prisegamo v tem resnem času: „Vse za dom in za cesarja, za cesarja blago, kri! Njegovo Veličanstvo, naš premilostni cesar in gospod, naj živi!“ Živjoklici, ki so sledili tem krasnim besedam, med mladimi poročniki niso hoteli nehati.

Ne jokati — na delo!

Jok in stok je povsod v vseh hišah! Zalost navdaje ljudi, ki se tresejo za svoje očete in za svoje sinove. Umevno je iz prav človeškega stališča, da imi čuteče srce po svojih domačih. Toda malodušnost nikakor ni na mestu. Ljudje, pogledjte si povsod vrle vojake vseh narodov! S pogumom, veseljem, navdušenjem gredo v boj za dom in cesarja! Posnemajmo jih vsi, ki smo ostali doma! Prenašajmo junaško vse udarce, ki bi mogoče zadeli tega ali drugega! Uđajmo se v božjo voljo in skušajmo z delom olajšati vse skrbi.

Kakor nikdar poprej, je zlasti sedaj potrebno za slovensko kmečko ljudstvo, ki je ostalo na domovih, da pridno dela in obdeluje svoje polje! Žene, starčki in otroci, vsi na delo, da ne bodo polja zane marjena! Gorje vsem, vojakom in onim, ki so ostali doma, če ne bodo kmetije pridno in vestno obdelane. Vsi morajo skrbeti, da pridelajo mnogo pridelkov, ker jih rabimo tudi za celo armado. Skušajte z dobrim gnojenjem in skrbnim obdelovanjem njiv in polja tem več pridelkov pridobiti iz rodovitne zemlje. Vsak košček je treba izkoristiti! Vemo prav dobro, kako naporno je delo, ker ni možkih moči, niti ni konj, toda požrtvovalnost in pridnost žen, otrok in starejših mož bode nadomestila že vse! Vsak naj dela z zavestjo, da se trudi za celoto, da žrtvuje svoje moči svojim bližnjim, svoji domovini in olajšava bedo vojakom, ki ne smejo trpeti pomanjkanja pri svojem trpljenju. Ne pozabite tudi na dolžnost, ki nam jo nalaga sv. evangelij, da si posebno v sili drug drugemu pomagamo, da si priskočimo na pomoč in se podpiramo. Častita duhovščina in učiteljstvo naj pazi na to, da poljedelsko delo na deželi gre svojo staro pot naprej. Sedaj je modrih mož in modrih svetovalcev krvava potreba, ki svetujejo našemu ljudstvu: Ne jokati, ampak na delo!

Izjemne postave za obmejne dežele.

Za Galicijo, Bukovino in za nekatere dele Slezije in Moravske so se izdale izjemne postave, ki nam dokazujejo veliko resnost položaja:

1. Pravice političnih uradov preidejo na vrhovnega armadnega poveljnika. (Za Dalmacijo se je slična izjemna postava izdala že začetkom delne mobilizacije. 2. Določbe za izdajanje in pregledovanje popotnih listov (prehodnic) se poostrijo. 3. Določbe o posestovanju orožja, municije in raznesilnih stvari. 4. Delovanje porotnih sodišč se ukine, na njih mesto stopi sodni dvor, obstoječ iz šest sodnikov.

Za Dalmacijo se je izdala ministerijalna odredba, s katero se omejuje pomorski promet.

Kratek odlog (moratorij).

Uradno se razglasa: Splošna mobilizacija globoko posega v vse gospodarske razmere vseh slojev prebivalstva. Da se zabranijo vsled mobilizacije motenja v gospodarskem življenju, za to skrbijo državne oblasti. Po vzgledu drugih držav je tudi Avstro-Ogrska odredila za prvi čas kratek odlog (moratorij) zasebno-pravnih obveznosti. Namen te cesarske naredbje je, da se zajamči mirni razvoj trgovskega in denarnega prometa. Naredba, ki ne zadene javno-pravnih zahtev in obveznosti države same, se glasi:

Na podlagi paragrafa 14 drž. osnov. zak. z dne 21. grudnia 1867, drž. zak. list št. 141 zaukazujem:

§ 1. Pred 1. avgustom 1914 nastale zasebno-pravne denarne tirjatve, če so bile plačljive pred tem dnevom, se odložijo do 14. avgusta, če so pa plačljive med 1. in 14. avgustom, se pa odložijo na 14 dni, računši od dneva, ko so bile plačljive. Za menice in čeke, ki so plačljivi od 1. do 14. avgusta, se podaljša prezentacijski rok in roki za protest za 14 dni. Pri preračunavanju, kako dolgo traja plačilni odlog, se mora všeti dan pričetka plačilnega odloga in dan, katerega se neha plačilni odlog.

§ 2. Določbe § 1 nimajo veljave 1. pri tirjativah zneskov do 200 kron iz vložkov pri kreditnih zavodih ali tirjativah od istih iz tekočega računa; 2. pri tirjativah iz službenih in mezdnih pogodb; 3. pri tirjativah iz najemniških pogodb; 4. pri tirjativah rent in pri plačilu za oskrbovanje živil; 5. pri tirjativah obresti in vnovčevanju glavnice iz državnih dolgov in pri državno-zajamčenih obveznostih. Vlada se pooblašča, da določi potom naredbje nadaljne izjeme.

§ 3. Za čas, za katerega se vsled plačilnega odloga plačilo podaljša, je plačati poslovne ali pogodbene višje obresti.

§ 4. Tirjanje plačilnih odlogov se ne všteje pri preračunavanju roka za zastarelost in tudi ne pri postavnih rokih za odložbo tožbe.

§ 5. Z izvedbo te cesarske naredbje, ki stopi v veljavo z dnem razglasa (dne 1. avgusta 1914) pooblašča mojega justičnega ministra sporazumno z udeleženi ministri.

Prestolonaslednikova soproga kuha sama.

Mobilizacija je zadela tudi hišo prestolonaslednika Karl Franc Jožefa. Vsi moški uslužbenci v prestolonasledniškem gradu s kuharjem vred so morali iti pod orožje. Prestolonaslednik mora biti sedaj zadovoljen z bolj skromno urejenim gospodinjstvom. Ko se kuhar in drugi uslužbenci odhajali, je rekel prestolonaslednik: „No, sedaj bo pač moja soproga sama kuhala!“ Vsi sloji so potemtakem prizadeti vsled sedanjih priprav, a prestolonaslednikova udanost kaže, da je treba vse težkoče iz ljubezni do pravične stvari, za katero se bori naša domovina, voljno prenašati.

Kako pišete vojakom.

Za časa vojske se za armado na bojnem polju ustanovi posebna vojna pošta. Važnejše določbe za poštni promet v vojski so sledeče:

Za pisma in dopisnice. Častnikom, vojakom in odpoklicanim rezervistom se zamorejo odpošiljati dopisnice in pisma. V ta namen se upeljejo posebne dopisnice, takozvane „dopisnice za vojno pošto“, katere dobivajo vojaki zastoj, zasebniki pa proti plačilu u vinarja pri poštnih uradih. Na pisma in na imenovane dopisnice ni potreba prilepiti nikakih znamk. Ta določba je stopila v veljavo s 1. avgustom t. l.

Z vojnim poštnim uradom se zamorejo dopošiljati tudi listi, tiskovine, vzorci in kupčijske listine. Te pošiljatve pa morajo biti opremljene z znamkami, kakor navadno.

Vsak vojak dobi, ko dospe na svoj določen kraj, svoj natančen naslov, oziroma številko vojnege poštnege urada.

Nedovoljene poštne pošiljatve. Z vojnim poštnim uradom se ne smejo pošiljati priporočena pisma, nakaznice, čeki in paketi, naslovljeni na častnike in vojake.

Denarne pošiljatve se zamorejo dopošiljati z vojnim poštnim uradom le potom denarnih pisem in ne več, kakor 1000 K.

Pošiljatve s pomanjkljivim ali nedovoljenim naslovom se ne dostavljajo.

Vsa nadaljna navodila je posneti iz dotičnih razglasov, ki so pribiti v poštnih uradih, po mestu, in v občinskih uradih. Če komu glede poštnih določb ni kaj jasno, morajo mu poštni uradniki dati potrebna pojasnila.

Raznoterosti.

† **Profesor Magdič.** Realčni profesor v p. in ravnatelj stenografskega urada v Zagrebu, Magdič, je bil naš rojak, doma od Sv. Križaja na Murskem polju. Odlikoval se je zlasti kot prvi jugoslovanski stenograf, ki je določil za hrvaški in slovenski jezik stenografijo. Več let je urejeval stenografski list. Zagreb mu je postal druga domovina, kjer je pa z veseljem sprejemal slovenske goste, zlasti ožje rojake iz slovenske domovine. N. p. v. m. l.

Umrl je na Polzeli dne 29. julija č. g. Franc Leber, vpokojeni župnik Sv. Janža pri Dravogradu. Rojen je bil dne 25. septembra 1845 v Braslovčah, v mašnika posvečen dne 23. julija 1871. Naj v miru počiva!

Imenovanje zdravnikov. Deželni odbor je imenoval za distriktnega zdravnikov v Sv. Trojici v Slov. gor., dr. Jarmerja.

Imenovanje živinozdravnikov. Živinozdravnik Peršuh v Braslovčah je dobil mesto v Trbovljah; živinozdravnik Zavrnik je imenovan za Braslovče.

Deželni odbor štajerski je imel dne 31. julija skozi celi dan dolgotrajno sejo, v kateri je deželni glavar povdarjal, da obe narodnosti v deželi pozdravljata odločen nastop presvetlega cesarja nasproti Srbiji; deželni odbor želi le, da bi bil junaški boj vrlih sinov štajerske dežele povsod vsem bojnim četam v vzgled in da dovede naše orožje do zmage. V seji so se vršila nadalje posvetovanja o raznih zadevah, ki se tičejo dežele in je potrebno raznih nujnih ukrepov vsled vojske. Med sejo se je javila splošna mobilizacija.

Posredovanje S. K. Z. pri ces. namestniku. Vodstvo S. K. Z. je javilo na višjem mestu veliko navdušenje slovenskega prebivalstva štajerskega za napovedano vojsko proti Srbiji. Prosilo je zajedno cesarskega namestnika, da se hitro podeli pomoč ostalim ženam in otrokom, da se eksekucije ustavijo, da se ne zaračunajo zamudne obresti glede zaostalih davkov in se gre povsod na roko posestvom, ki so odposlala svoje sinove in gospodarje v vojsko.

Maribor. Učitelj na vinorejski šoli v Mariboru Anton Jentsch je bil v zadnji seji deželnega odbora imenovan za ravnatelja kmetijske šole v Grottenhofu pri Gradcu.

Cirkulec pri St. Ilju. Občinske volitve so izvršene v celoti. Vršiti se mora še enkrat reklama-cijsko postopanje in volitve.

Nedeljski počitek v obrti. Namestnija v Gradcu je izdala naslednji razglas: Glasom cesarske naredbje z dne 31. julija 1914 je do preklica odpravljen ves do sedaj obstoječi nedeljski počitek v obrti in trgovini.

Prodaja moke, riža in sladkorja na drobno. Da se omogoči kolikor mogoče enakomerno zalaganje z živila za vse sloje prebivalstva, se na podlagi točke 7 cesarske naredbje z dne 20. aprila 1854 drž. zak., list št. 96, zaukaže za mesta, trge in industrijske kraje sledeče: V trgovinah na drobno se smejo sledeči predmeti le do gotove mere naenkrat prodajati: 1. Od vseh vrst moke in riža do 3 kg; 2. od sladkorja do 5 kg, oziroma pri sladkorju v klobukih celi klobuk. Za naročila, ki se se izvršila pred 1. avgustom 1914, ne velja ta naredba. Prestopki te naredbje se kaznujejo z denarno globo od 2 K do 200 K, ali z zaporom od 6 ur do 14 dni, kakor se pač zdi ena ali druga kaznen po okoliščinah primernejša ali bolj učinkujoča. Ta naredba stopi takoj v veljavo.

Pomiloščenje vojaških zavezancev. Cesar je zaukazal naslednje pomiloščenje: Onim vojaškim zavezancem, ki so v preiskavi, ki se jih zasleduje, ali ki so dezertirali pred razglasitvijo splošne mobilizacije, ali ki se niso odzvali vojaškemu pozivu, pod pogojem, da nemudoma izpolnijo svojo vojaško dolžnost. Pomiloščenje velja tudi za one v domovino se vrnivše izseljence, ki so prekoricali že tretje nabornito leto; podvrženi so pa vojaški službeni dolžnosti le do 31. decembra tistega leta, v katerem dovrše 33. leto svoje starosti. Če je kdo kriv poleg kaznivih dejanj, za katera velja pomiloščenje, še drugih kaznivih dejanj, mu to ne skvari pomiloščenja, če še ni bil obsojen; za poslednje imenovana kaznjiva dejanja pa ostane znanprej odgovoren.

Ustavljenje in omejitev zasebnega prometa na južni železnici. Vsled zaukazane splošne mobilizacije se takoj ustavi na vseh progah južne železnice prevažanje zasebnega tovornega blaga. Prevažanje civilnih oseb in prtljage pa se ustavi o polnoči od 5. na 6. avgusta. Glede civilnih oseb in prevažanja prtljage veljajo naslednje določbe: Dne 4. in 5. avgusta se bodo pripustile k prevažanju civilnih oseb in prtljage le one civilne osebe in le k onim postajam, na katere morejo priti potniki še pred 6. avgustom. Od 6. avgusta naprej se bodo prevažali zasebni potniki s potniški vlaki le tedaj, če potujejo v korist vojaštvu ali v javno korist, kar pa morajo dokazati pri blagajni s posebno izkaznico, katero je izdala politična oblast. Izkaznica velja samo za enkratno vožnjo. One osebe, ki so kupile vozne liste še pred objavljeno splošno mobilizacijo in se vsled ustavljenja zasebnega prometa niso mogle istih posluževati, lahko prosijo pri železniškem postajenačelstvu za podaljšanje veljavnosti kupljenega voznega lista.

Glede prevažanja zasebnega tovornega blaga vsake vojske veljajo sledeče določbe: Vsako zasebno tovorno blago, bodisi, da je še na postaji oddaje, bodisi, da je bilo prevažanje med vo-

njo ustavljeno, se da primernim potom odpošiljatelju na razpolago. Zasebno tovorno blago mora odpošiljatelj ozir. prejemnik takoj, ko je bil o tem obveščen, vzeti, sicer se blago na stroške odpošiljatelja, ozir. naslovljenca spravi iz železniških vozov. Odpošiljatelj, oziroma naslovljenec, morajo blago takoj odpeljati od postaje, sicer se postavi, če ni v skladišču dovolj prostora, na prosto, ne da bi bila železniška uprava za to odgovorna. Pravočasno bo objavljeno, kedaj se bo zopet začelo delno ali redno prevažanje civilnih oseb, prtljage in civilnega tovornega blaga.

Kje je denar varen? V vojskih časih je denar najbolj varen v posojilnicah. V posojilnicah ga ni mogoče ukrasti in izgubiti. (Oglejte si ljudi, ki vas hujskajo, naj vzamete denar iz posojilnice, prav gotovo špekulirajo na vaš denar. Najboljše pa bo, ako jih naznanite sodniji, da jih zaprejo. Hujskanje proti denarnim zavodom je kaznjivo.

„Marburger Zeitung“ in njena pisava. V imenu S. K. Z. se je te dni odločno protestiralo pri c. kr. namestniku grofu Claryju radi zahrbtnih napadov na slovensko častito duhovščino, ki je glavni vzdržitelj dinastičnega čuta in domoljubnega mišljenja slovenskega ljudstva. Naše ljudstvo je globoko verno in vneto za cesarja in svojo državo, kar je še zlasti sedaj pokazalo povsod ob priliki mobilizacije. To stanje je utrdila med ljudstvom častita duhovščina, zato ne zasluži grdih napadov od strani takega lista, kakor je „Marburgerca“, ki se s svojim vsenemškim mišljenjem nikdar ni skrivala.

Uradno nastavljene cene živil. Že zadnjič smo poročali o uradno nastavljenih cenah živil. C. kr. štajerska namestnija je vnovič izdala odlok, v katerem opozarja, da bi se strogo kaznovali oni, ki bi se ne držali določil glede uradno nastavljenih cen za živila. Opozarja dalje na določbe paragrafov 482—484 kaz. zakona, glasom katerih bi zapadli strogim sodnijskim kaznim vsi oni trgovci in obrtniki, kateri bi skrivali svoje zaloge, ali ki bi ne hoteli vsakomur prodajati živil. Prvikrat bi zapadli kazni 20—100 K, drugikrat kazni v dvojni izmeri in v tretjem slučaju bi se jim odtegnila obrtna pravica. Če bi pa zakrivanje živil povzročilo javne nemire, bi se dotičniku že kar v prvem slučaju odtegnila obrtna pravica, vrhu tega bi bil še kaznovan s strogim zaporom od 1—6 mesecev. Skrivanje živil vojaškim oblastim bi pa ime- lo za posledico, da se odvzamejo vse zaloge blaga.

Češki grof Harrach, ki je spremljal umorjene- ga prestolonaslednika Franca Ferdinand s svojim avtomobilom po Bosni, je dal sedaj svoj nov avtomobil na razpolago vojni upravi. Ko se je grof Harrach v sredo, dne 29. julija, pripeljal s svojim avtomobilom v mesto Travnik v Bosni, so domoljubnega grofa tamošnji Hrvati navdušeno pozdravili, mu ustavili avtomobil, grofa pograbili na roke in ga nosili po ulicah. Gospe in deklice so ga obmetavale z rožami.

Sokolska društva prepovedana. C. kr. deželna vlada na Kranjskem je začasno ustavila delovanje vseh sokolskih društev na Kranjskem.

Liberalni list ustavljen. Kranjska dež. vlada je ustavila izhajanje slovenskega liberalnega lista „Slovenski Dom“, ki ga je urejeval liberalni kričač Ribnikar.

Brezplačni pouk v vseh vojaških zadevah v Celju. posebno v zadevi podpora za družine rezervistov in črnovojnikov, sploh v vseh stvareh, ki se tičejo vojske, vpelje Slovenska Kmetčka Zveza in Strokovna Zveza delavcev; uradnovalo se bo do preklica vsak dan v Celju, hotel „Pri belem volu“, I. nadstropje, in sicer dopoldne od 9. do 11. ure, popoldne pa od 3. do 4. ure. Za sedaj vodi pouk poslanec dr. Benkovič; tudi na deželi se bo po potrebi priredilo v določenih časih tak pouk.

Poziv kmetom! Osrednji odbor c. kr. kmetijske družbe in Zveza kmetijskih zadrug pozivljata avstrijske kmetovalce, naj pravočasno, in sicer kakor hitro mogoče, spravijo poljske pridelke, da ne bo vojaštvo in prebivalstvo trpelo pomanjkanja. Delavskih moči je manjkalo že poprej vsepovsod, danes pa, ko je zamenjal kmet plug z mečem, da brani ogroženo domovino, čuti se to pomanjkanje tem bolj. Da se temu pomanjkanju deloma odpomore, nabirali se bodo v Mariboru in okolici za poljsko delo zmorni šolski dekci, ki vstopijo pri kmetih kot pomožne delavne moči za časa vojske. Župnijski in občinski uradi mariborske okolice na levem bregu Drave se prosijo, da naznanijo to istim kmetovalcem, ki potrebujejo pastirja, pomožnega delavca pri spravljanju sadja, otavre, krompirja itd., učitelju F. Lichtenwallnerju, Maribor, Kokoschineggov drevored 123 (poleg šole).

Poštnine prosta pisma za čas vojske. Vsa pisma, ki jih v času vojske oddajo na pošto vojaki na bojišču ali ki se pošljejo od doma istim na bojišče, so poštnine prosta. Pismo ne sme biti težje ko 100 gramov.

Zadnji brzojav.

Berolin, 2. avgusta. Ruskemu poslaniku Swerbejevu je dostavila nemška vlada potni list. Vojska je torej neizogibna.

Berolin, 2. avgusta. Francoski zrakoplovci vrgli bombe v okolici Norinberga, čeprav Francoska ni napovedala vojske. Francija posega že v vojsko.